UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ma[n]cipiis & colonis patri. &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

conduxiſſet a domino ad modicum tempus. Cui adde tex. in l. j. §. cui autem. ⁊ ibi Bart. de ſuperficie. ⁊ vide aliũ caſum in quo tenetur ſtare colono. in l. in venditione. §. j. de bo. auth. iudi. poſ. ⁊ ibi alium caſum poſui poſt Bar. Item in ſeq. verſi. in text. ibi, vel locorum. habetur in auth. quas actiones. de ſac. ſanc. eccle.

b ¶ Acquiſitionem. Adde Pau. de Ca. in l. Julianus. §. ex vendito. ff. de act. empt. ⁊ Cyn. in l. certum. C. de rei vendi. ⁊ do. Alex. de Imo. in l. iij. §. ex contrario. vbi etiam vide Bar. verſi. quero que poſſeſ. ff. de acqui. poſ. ⁊ do. Alex. conſi. xxxiiij. iij. part.

De mancipiis, & colonis patrimonialium, & ſaltuenſium, & emphyteuticorum fundorum. Rub. LXII.

LEX I.

1 ☞ Locato caſtro cum territorio, ⁊ terreno non cenſentur locata loca ſylueſtria, ad culturam penitus inhabilia.

2 Colonus, qui facit cultiuari arbores vel vineas per inexpertos, ſi predia ex hoc efficiantur deteriora, tenetur domino.

Emphyteuticarios. Si villa locata in emphyteuſim conceditur, non poteſt colonus vſurpare totum territorium eiuſdem, ⁊ vniuerſas aquas, ⁊ fontes, ſed fructum debet percipere de his, in quibus cultura requiritur, et vti aqua quatenus ad culturam neceſſaria eſt, reliquum vero ce-

a dit emphyteute. h. d. [a] Et † ſic videtur caſus hic, quod ſi dominus

1 ville vel caſtri, locauit alicui vilam vel caſtrum cum territorio et terreno, non videtur locare pondera ⁊ alia loca ſylueſtria ad culturam penitus inhabilia, nec fontes nec riuos aquarum, niſi quatenus aqua eſt expediens ad culturam, ⁊ ideo de reſiduo aque poterit vti ⁊ collibus ⁊ poderijs, vt hic. Ultimo gl. hanc legem inducit contra doctorem ſeu magiſtrum, qui nimis facit ſcholarē pro ſe legere. ¶ Item contra ſcriptorem committentem alicui ſcribere pro pecunia. In text. ibi, culturis erudierunt. Not. text. contra

2 † colonos, qui faciunt cultiuari arbores vel vineas, vel arari terras per ineruditos in cultura. Nam ſi predia ex hoc ſint effecta

b deteriora tenentur dominis, [b] quia imputatur eis cur ineruditos miſerint ad culturam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Ludo. in l. litera, l. no. iiij. alleg. iſtum text. ¶ Item verſi. ⁊ ſic videtur, vide domi. Mart. de Laude in tracta. de principe, in titu. de caſtellanis. in xiij. cōcluſione. vbi dicit quod in conceſſione non venit vſus fluminis.

b ¶ Tenentur dominis. Adde Bald. in l. j. nu. iij. verſi. ⁊ not. quod lex. š. de accuſa. Bar. in l. ſi merces. §. conductor. ff. loca. ⁊ l. ij. ff. de an. leg.

LEX II.

Libertates. Manumiſſio facta de mancipio fundi patrimonialis a non domino, reſcinditur per procuratorem Ceſaris.

LEX III.

1 ☞ Emens a fiſco, vel in emphyteuſim accipiens, tenetur ſtare colono fiſcali.

2 Singularis ſucceſſor eccleſie, an teneatur ſtare colono eccleſie.

Cognouimus Emptor fundi patrimonialis tenet ſtare colono, quē ſi expulerit, poſſeſſiōe priuatur. h. d. ¶ † Et no. hic quod

1 emens a fiſco, vel in emphyteuſim accipiens rem, tenetur ſtare colono fiſcali. Et eſt ratio, ne colonus fiſcalis habeat recurſum contra fiſcum. Cui concor. š. eo. l. j. emphyteuta vero vel emptor fundi priuati non tenetur ſtare colono regulariter, vt š. loca. l. empto

2 rem. ¶ † Et not. iſtam legem ad queſtionem de eccleſia que conceſſit fundum in emphyteuſim, in quo fundo ſteterat ad laborandum quidam per maximum tempus, quia ſi emphyteuta expellit illum colonum cum bonus eſſet, ⁊ alium ſubrogauit in locū eius, quod debet emphyteuſi priuari.

ADDITIO.

¶ Et ſic collige quod ſingularis ſucceſſor eccleſie tenetur ſtare

* colono. * ſicut in ſucceſſore. Facit l. fin. de ſacr. ſanc. eccle. ⁊ tenet Lud. in l. ſi filiofami. §. ſi. ſol. mat. ⁊ ibi ſcripſi poſt Imo.

¶ Colono. Uide tu ad hoc do. Soci. in conſil. cxxij. incip. ex his que ſuperius. verſi. circa ſecundam queſtionem cum verſi. ſeq.

LEX IIII.

Super Coloni ad aliquam militiam conuolantes, reuocantur ad culturam antiquam. ¶ Itē milites veterani ad quietem donati, rei ruſtice operam non debent dare. Et hoc fallit in militibus limitaneis, quibus eſt arare permiſſum, vt l. agros. š. de fund. limi.

De fugitiuis colonis patrimonialibus, emphyteuticis & ſaltuenſibus. Rubr. LXIII.

LEX I.

Quicunque. Coloni patrimoniales, vel ſaltuenſes non obſtantibus aliquibus ſtipendijs, que promeruerint, reuocantur ad priſtinam culturam agrorum. h. d.

LEX II.

Quiſquis. Suſcipiens vel occultans colonum patrimonialem, pena hic inſerta punitur.

LEX III.

Quiſcunque. Omnes adſcriptitij ad agriculturam prediorum patrimonialium ſi conuolauerint ad aliquam militiam reuocantur. hoc dicit.

De prædiis tamiacis, & de his, qui ex colonis dominicis aliiſque liberæ conditionis procreantur. Rub. LXVIII.

LEX I.

Si liber. Natus ex vno parente tamiaco, ⁊ altero libero, tamiacus eſt, natus autē ex adſcriptitio vel ſeruo alieno, ⁊ ancilla dominica vel adſcriptitia, vel ſerua priuati, ⁊ ex colono vel ſeruo do-

1 minico, ſemper ſequitur conditionem parentis liberi. h. d. † Et ſic eſt ſpeciale in natis ex tamiaco, qui ſemper ſequuntur conditionē parentis tamiaci, regulariter contra, q̄ partus ventris cōditionem ſequitur, vt l. ne diutius. š. de agri. ⁊ cenſi. ⁊ ibi fuit dictum.

LEX II.

Nemini mus. Hic Imperator dicit q̄d ipſe fecit quandam legē, quam nō habemus, in qua ſtatuit q̄ predia tamiaca venderentur emere volentibus ſub ſoluto canone, ⁊ q̄d emptores prediorū per neminem poterunt inquietari. ⁊ lʒ illa lex illis emptoribus eſſet ſufficiens, attamen adhuc Imperator conſtituit q̄ dicti empto-

1 res non poſſint grauari. † Et ſecūdum hoc no. illud vulgare. quod abundans cautela non nocet, fm And. de Baru. de qua in l. teſtamentum. š. de teſt.

De diuerſis prædijs vrbanis, & ruſticis, & templorum, & ciuitatum &c. Rubr. LXIX.

LEX I.

Pro edibus. Edificans in loco publico ſoluere debet debitam penſionem pro edificio, ſi expediat Reipublice; alias ipſum ſolum cum edificio vendicatur. h. d. tex. ⁊ gl.

LEX III.

Reſtaurationi. Tertia pars canonis, q̄ redigitur ex fundis, ⁊ locis Reipublice ſufficit ad reſtaurationē murorū. h. d.

1 Et no. † q̄ reſtauratio murorum non pōt fieri incon-

a ſulto Principe. [a] de quo in l. ſacra. §. muros. ff. de rerum diui. ⁊ hic in gloſſ.

ADDITIO.

a ¶ Inconſulto principe. Adde iſtum in l. ſacra loca. de re. diuiſ. ⁊ in l. ex hoc iure. ff. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ omnino per Alexan. poſt eum in l. opus. ff. de oper. publi.

LEX IIII.

Eos qui. Emptor Reipublice, vel templorū ipſam perpetuo poſſidebit, nec ab eo pōt euelli, licet alius offerat meliorem conditionem. h. d. Et ſecundum hoc not. quod habet locum ſubhaſtatio in rebus templorum, ⁊ Reipublice, ſed hoc eſt correctum in rebus templorum per authent. hoc ius porrectum. š. de ſacroſan. eccleſi.

LEX